

KOMUNÁLNA REFORMA V DÁNSKU

(z nemeckého originálu spracoval Viktor Nižňanský, originál na www.politik-fuer-kommunen.de)

Od 1. januára 2007 sa začala v Dánsku realizovať ďalšia etapa komunálnej reformy, ktorá bola pripravovaná špeciálnou komisiou (Public Sector Task Commision) od roku 2002. Členmi tejto komisie boli okrem expertov, zástupcovia dotknutých ministerstiev aj predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy.

Pre tých čo sa problematike venujú nie je potrebné zdôrazňovať, že ide o pokračovanie procesu. Municipalizácia v Dánsku, jej príprava a realizácia prebehla v rokoch 1958 – 1970. Pred zlučovaním existovalo 1 388 obcí, dnes je ich 271. Systém zlučovania, ako aj celý jeho postup, bol schválený parlamentom, pričom boli stanovené základné kritériá (napr. definícia, čo je obec ako správna jednotka) a časový limit, do ktorého sa mohli obce zlúčiť. Takto sa dobrovoľne zlúčilo okolo 1 050 obcí. Ďalších cca 350 bolo zlúčených „zhora“.

Základné kritériá pre zlučovanie boli vtedy nasledovné:

- mesto – obec, obklopujúce vidiecke obce môžu byť zahrnuté do pôsobenia novej obce, ktorá zabezpečí priestor pre priemyselný aj obchodný rast,
- obec nemôže mať menej ako 4 000 – 6 000 obyvateľov,
- obce by nemali byť pri zlučovaní rozdelené,
- nepretrhnú sa predchádzajúce priemyselné, ekonomické a ľudské vzťahy,
- úlohy by mali byť riešené čo najbližšie k občanom (princíp subsidiarity).

Súčasná reforma znamená zníženie počtu obcí z 271 na 98 a zníženie počtu krajov (ämter) zo 14 na 5. Nové obce musia mať minimálne 20 000 obyvateľov, ale vo všeobecnosti je snaha, aby mali cca 30 000 obyvateľov. Obce s menej ako 20 000 obyvateľmi musia v budúcnosti preukázať, že uzavreli dohodu o spolupráci s väčšou obcou. To sa však týka iba 7 nových obcí, ktoré spravidla ležia na malých ostrovoch.

Cieľom tejto rozsiahlej zmeny je významný presun kompetencií zo súčasných krajov na obce. Ide napríklad o kontrolu v životnom prostredí, vzdelávanie dospelých, špeciálne služby. Okrem iných napríklad aj sprostredkovanie práce v tzv. miestnych centrách zamestnanosti (Job – Center). Tento zámer bude overený v 14 pilotných mestách. Zaujímavosťou je, že niektoré miestne úlohy budú odovzdané na štátnu úroveň. Týka sa to napríklad kompetencií v oblasti daní.

Komplexnosť projektu je najlepšie vyjadrená potrebou cca 50 nových zákonov a 250 nariadení, ktoré pripraví ministerstvá.

Orgány nových obcí budú volené každé 4 roky, pričom počet poslancov sa pohybuje medzi 25 – 31, s výnimkou Kodane, ktorá bude mať 55 členné zastupiteľstvo.

Úlohy nových regiónov sa obmedzia najmä na zdravotníctvo, regionálny rozvoj, životné prostredie a hromadnú prepravu. Regióny nebudú vyberať žiadne dane a ich aktivity budú financované z úrovne obcí a štátu.

Zaujímavosťou je tiež to, že celý proces prípravy prebehol bez významných protestov a veľmi konštruktívne. Dôvodom bola všeobecná snaha zvýšiť význam miestnej samosprávy v Dánsku, ako konkurencieschopné investičné miesto v rámci Európskej únie. Už doteraz silné prepojenie, partnerstvo, medzi centrálnou vládou a obcami sa ich posilnením, pri súčasnom oslabení druhej úrovne (krajov) samosprávy, ešte zvýši.